

ORGÁNY ZASTUPITELSTVA A RADY OBCE

PETR KOLMAN

Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Česká republika¹

Abstrakt v rodném jazyce

Autor ve svém příspěvku s názvem Orgány zastupitelstva obce a rady obce, pojednává o zmíněných municipálních orgánech. Konkrétněji vyjádřeno, příspěvek se věnuje výborům zastupitelstva obce a komisím rady obce.

Autor analyzuje především aktuální právní stav na tomto úseku a částečně se věnuje i komparaci s právní úpravou v okolních státech. Samozřejmě nechybí ani upozornění na problematická místa a autorovy úvahy de lege ferenda. Autor např. řeší problém, zda je možné v rámci úspory finančních prostředků zřídit finanční výbor dohromady s kontrolním výborem, tedy namísto dvou výborů, by obec měla výbor pouze jeden, který by udělal „práci za dva“.

Klíčová slova v rodném jazyce

Obec, zastupitelstvo obce, rada obce, komise obce, výbor zastupitelstva, územní samospráva.

Abstract

The paper Bodies of community council and community council board deals with the respective municipal bodies. More specifically, it focuses on committees of the community council and commissions of the community council board.

The author mainly analyzes the current legal state of this area and partly makes a comparison with respective legal regulations in neighboring countries. The paper also includes considerations according to the existing law pointing out questionable issues and the author's considerations according to the designed law. For example, the author deals with the problem whether it is possible to establish a financial committee jointly with the watch committee, i.e. only one committee “doing the work of two ones”.

Key words

Bodies of community council, administrative law, financial committee, watch committee, council board.

---

¹ Autor příspěvku pracoval v roce 2008 za finanční podpory grantu GA ČR (č. 407/06/1159)

Motto: Kdo slouží obci, ten má velice přísného pána. (staré bavorské přísloví)

Zastupitelstvo obce zřizuje jako své iniciativní (ve smyslu poskytující relevantní podněty) a kontrolní orgány výbory, které mu předkládají svá stanoviska, návrhy a jsou mu odpovědné.¹ V samostatné působnosti platí jakási generální klauzule, že je zcela na zastupitelstvu obce, zda zřídí či nezřídí ten který výbor. Jak už tomu v českém právu bývá, existují z tohoto pravidla dvě principiální výjimky – prvou výjimku tvoří ty výbory které musí zastupitelstvo ex lege zřídít vždy – těmi jsou nyní finanční a kontrolní výbor. Druhou tvoří výbor, který sice všechny obce nejsou přímo povinny zřídít, ale při splnění určité zákonné podmínky se stává rovněž povinným – de lege lata se jedná o výbor pro národnostní menšiny. Zvláštní postavení mají tzv. osadní výbory, kterým se budeme věnovat posléze. Pro komparaci uvedme, že slovenská právní úprava - tj. z.č.369/1990 Zb. - hovoří o komisích² (tedy nikoliv výborech) zastupitelstva a žádné „povinné“ komise ex lege neobsahuje, tudíž slovenská obecní samospráva má v tomto bodě větší manévrovací prostor. Obecně lze k této problematice napsat že, slovenská úprava je i zde stručnější než česká, avšak základní prvky jsou podobné, i v SR mají „komisie“ charakter poradních a iniciačních orgánů zastupitelstva a složení a úkoly stanoví obecní zastupitelstvo. Slovenská důvodová zpráva definuje „komisie“ jako jednu z organizačních forem zapojení „popředných občanov-odborníkov“ do rozhodování obecního zastupitelstva.³

Každý výbor ze zákona plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo obce. Jak již bylo naznačeno výše, ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce. Počet členů výboru je vždy lichý, rozdíl oproti komisi rady. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje je předseda výboru. Usnesení výboru je platné, jestliže s ním vyslovila souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru (tedy nikoliv jen přítomných při hlasování) i z toho důvodu by mělo zastupitelstvo věnovat maximální péči výběru členů svých výborů, aby nedocházelo k blokadě hlasování kvůli „absentérům“. Žádný právní předpis sice přímo neukládá povinnost přijetí statutu předmětného výboru, nicméně z důvodu právní jistoty (jak vlastních členů, tak i ostatních orgánů) nelze přijetí tohoto interního dokumentu než doporučit. Ve statutu může být obsažena např. úprava práv a povinností členů výboru, úprava zasedání výboru, nebo konkrétněji vymezen předmět vlastní činnosti.

Nejprve se blíže podíváme na finanční výbor zastupitelstva obce. Zdůrazněme, že finanční výbor není orgánem obce, ale orgánem zastupitelstva obce. Tato zmínka není samozřejmě samoučelná, to že FV není orgánem obce vede např. k tomu, že finanční výbor např. vyřizuje oznámení a stížnosti občanů nikoliv přímo, ale až tehdy, pokud mu to zastupitelstvo obce uloží. Tato skutečnost plyne z toho, že zákon o obcích povinnost k jejich vyřizování stanoví pouze orgánům obce. Výbor musí být nejméně tříčlenný, v čele musí dle § 117 odst.4 stát člen zastupitelstva (výjimkou starosty a místostarosty) . Předsednictví člena rady obce, byť se jedná o orgán zastupitelstva, žádný právní předpis nezakazuje.

Finanční výbor je jednak kontrolním orgánem zastupitelstva obce, ale také současně jeho iniciativním orgánem. Finanční výbor kontroluje hospodaření obce. Je třeba si ovšem uvědomit, že o čerpání finančních prostředků z rozpočtu dané obce nerozhoduje, neboť hospodaření podle rozpočtu přísluší, radě obce. Finanční výbor může iniciativně navrhnout

---

¹ Srov. Koudelka, Z.: Průvodce územní samosprávou, Linde Praha, 2003, str.73

² § 15 z.č.369/1990 Zb., precizněji napsáno: v SR se tyto orgány nazývají – „komisie“

³ Srov. SR:Důvodová zpráva k § 15 z.č.369/1990 Zb., zákon o obecnom zriadení

vhodné čerpání finančních prostředků. finanční výbor má právo na projednání zprávy o přezkoumání hospodaření za uplynulý rok s auditorem dle zákona o auditorech. Jaká je legální pravomoc finančního výboru v oblasti hospodaření obce? Týká se dodržování všech povinností stanovených obci při hospodaření. Povinnosti při hospodaření s majetkem obce stanoví § 38 zákona 128/2000 Sb., o obcích. Finanční výbor je tedy oprávněn kontrolovat, zda je majetek obce využíván účelně a hospodárně, v souladu s jejími zájmy a úkoly, zda obec neručí za jiné závazky, než stanoví zákon, zda jsou zveřejňovány majetkové záměry ve smyslu §39 zákona o obcích. Finanční výbor je rovněž oprávněn kontrolovat dodržování rozpočtu obce a pravidla stanovená pro hospodaření v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tato kontrolní činnost finančního výboru má charakter preventivní a průběžné kontroly.⁴ Finanční výbor se rovněž může participovat na kontrole⁵ hospodaření za uplynulý rok. Může spolupracovat s orgány, které vykonávají přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok, a auditor je povinen projednat s finančním výborem zprávu o přezkoumání hospodaření obce. V zákoně č. 254/2000 Sb., o auditorech, ve znění pozdějších předpisů, v §14 odst.5 je *expressis verbis* zakotveno, že auditor nebo auditorská společnost jsou povinni projednat se starostou⁶ a dále s finančním výborem auditorskou zprávu.

Opatření k nápravě nedostatků zjištěných finančním výborem při kontrole hospodaření ukládá zastupitelstvo obce radě, která je odpovědná za zabezpečení hospodaření obce podle rozpočtu. Starosta, který je v čele obecního (městského) úřadu, ukládá splnění opatření k nápravě, které se týkají činnosti obecního úřadu, tajemníkovi.

V praxi se vyskytl dotaz, zda je možné v rámci úspory finančních prostředků zřídit finanční výbor dohromady s kontrolním výborem, tedy namísto dvou výborů, by obec měla výbor pouze jeden, který by udělal „práci za dva“.⁷ S tímto sloučením nemožno, dle mého soudu, souhlasit. Kontrolní výbor kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory, tedy i výbor finanční, jak provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a jak plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce. Pokud bude finanční výbor pověřen určitými úkoly, v případě sloučení do jednoho výboru by takový společný výbor nemohl kontrolovat sám sebe. To by odporovalo principu nezávislé kontroly⁸ a taktéž generálnímu principu našeho správního práva tedy principu dobré správy. Dodejme však, že je možné, aby tatáž fyzická osoba byla členem jak kontrolního, tak i finančního výboru, přirozeně pokud se nejedná o starostu (resp.místostarostu či další osobu enumerovanou v § 119 odst.1 z.č.128/2000 Sb.), kterým je členství ve FV a KV *ex lege* zakázáno. *De lege ferenda* ovšem u menších obcí – např. do 500 obyvatel - by stálo za úvahu, zda by nebylo vhodné jim sloučení FV a KV neumožnit, důvod je jasný nedostatek potenciálních členů.

---

⁴ Srov. např. Kolektiv autorů : Stanovisko k činnosti finančního výboru, ASPI evid.č. 23915 (lit.), 2003

⁵ Zde se jedná z pohledu časové kategorizace kontroly o formu následnou

⁶ U měst se zvláštním postavením s primátorem,

⁷ Takto např. uvažoval V.Žák (starosta obce Tatenice) in Veřejná správa 18/2002

⁸ Srov. např. Kolektiv autorů : Stanovisko k činnosti finančního výboru, ASPI evid.č. 23915 (lit.), 2003, kteří jsou rovněž proti „slučování“ FV a KV.

Dle mého soudu z právního hlediska nic nebrání orgánům obce, aby byl v obci zřízen současně, jak finanční výbor zastupitelstva tak i finanční komise rady obce.⁹ I když, je nutno upozornit na skutečnost, že případná finanční komise rady by neměla takové zákonné pravomoci jako výbor zastupitelstva. Rovněž je dobré zmínit, že vytvoření komise rady nevede k eliminaci zákonné povinnosti zřídit finanční výbor.

Kontrolní výbor musí být rovněž nejméně tříčlenný, maximální počet členů není nijak omezen, v čele musí dle § 117 odst.4 stát člen zastupitelstva (výjimkou starosta a místostarosta) .

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce samozřejmě pouze v případě je-li zřízena .

Dále ex lege kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti.¹⁰ Zákon tedy přesně stanoví, u koho je KV oprávněn kontrolovat dodržování právních předpisů. Nehovoří ani o starostovi, ani o radě obce ani o zastupitelstvu obce.

V praxi jsme se mohli opakovaně setkat s přespříliš aktivními KV, které si za cíl kontroly vybraly výše zmíněné negativně enumerované subjekty či dokonce problematiku dodržování právních předpisů obecním úřadem na úseku přenesené¹¹ působnosti¹². S překračováním zákonných kompetencí samozřejmě nemožno souhlasit. Kontrolní výbor plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce. O provedené kontrole musí výbor pořádat zápis, který obligatorně obsahuje, údaje o tom, co bylo kontrolováno, jaké nedostatky byly zjištěny a návrhy opatření směřující k odstranění nedostatků. Zápis obligatorně signuje člen výboru, který provedl kontrolu, a zaměstnanec, jehož činnosti se kontrola týkala. V dřívějším znění zákona o obcích byl k signaci oprávněn jakýkoliv člen výboru (dokonce se nemuselo jednat ani o předsedu či místopředsedu výboru, což by bylo logičtější), tedy i ten, který se na kontrole vůbec nepodílel. Současnou právní úpravu nutno pokládat ve zmíněném ohledu za preciznější. Autor si dovoluje navrhnout, aby de lege ferenda byl obligatorní i spolupodpis předsedy KV, vedlo by se o posílení právní jistoty jak kontrolovaných, tak i u zastupitelstva obce, kterému je zápis předkládán.

Jak jsem již naznačil výše, KV poté předloží zápis zastupitelstvu obce; k zápisu připojí vyjádření orgánu, popřípadě zaměstnanců, jejichž činnosti se kontrola týkala. Zákonnou existence možnosti kontrolovaného subjektu vyjádřit se k věci¹³ nutno pokládat za správnou a vede k vyšší míře vyváženosti celého kontrolního mechanismu v rámci demokratického obecního zřízení.

---

⁹ K čemuž může docházet zejména díky výrazněji rozdílné „politické i osobní konstelaci“ v zastupitelstvu a radě obce.

¹⁰ Připomeňme si, že bazální vymezení samostatné působnosti obcí v návaznosti na čl. 8 a 100 Ústavy ČR provádí na zákonné úrovni ustanovení § 7 odst. 1 zákona o obcích

¹¹ Rozlišování samostatné a přenesené působnosti, jak jsme již zmínili opakovaně výše, působilo a i mnohde v praktickém životě dále působí obtíže nikoliv zanedbatelného rázu

¹² Primární vymezení přenesené působnosti obcí v návaznosti na čl. 105 Ústavy ČR v zákonné rovině realizuje ustanovení § 7 odst. 2 z.č.128/2000 Sb.

¹³ Viz. ustanov. § 119 odst.4

Kontrolní výbor, stejně jako ostatní výbory, je kolektivním orgánem, z čehož plyne, že jeho jednotliví členové nemohou bez řádného pověření výboru jako celku provádět samostatné kontroly.¹⁴

Na závěr musíme podtrhnout, že výbory zastupitelstva jako orgány iniciativní a kontrolní nemají žádnou autonomní rozhodovací pravomoc v oblasti samostatné působnosti obce¹⁵ jejich usnesení zavazují pouze tyto výbory samotné, respektive jejich členy, a nikoliv např. obecní úřad, byť by jeho činnost v oblasti samostatné působnosti byla předmětem kontroly.

V praxi jsem se opakovaně setkal s dotazem, zda může kontrolní výbor zastupitelstva závazně úkolovat pracovníky obecního (městského) úřadu. Nikoliv. Kontrolní výbor zastupitelstva, byť je oprávněn kontrolovat i činnost obecního úřadu, nesmí *de lege lata* obecnímu úřadu ani jednotlivým zaměstnancům obce v něm zařazeným ukládat úkoly. K tomu je ze zákona oprávněno pouze zastupitelstvo nebo rada obce (města).

Osadní výbor

Dalším typem orgánu zřizovaného zastupitelstvem obce je tzv. osadní výbor. Od 30.června 2006 rozumí české obecní zřízení pod souhrnným pojmem osadní výbor jak obecní tak i místní výbor. Smyslem existence těchto výborů je snaha o zapojení občanů především z odlehklých částí obce¹⁶ do municipálního samosprávného rozhodovacího procesu. Z.Koudelka naznačuje, že by za pomoci osadních výborů mohlo dojít k vyrovnávání disproporcí mezi růzností problematiky vesnické a sídlištní zástavby v rámci téhož města pokud obě entity nejsou zastoupeny v zastupitelstvu obce (města).¹⁷ Smyslem výborů je tedy určitá (být do značné míry omezená) dekoncentrace rozhodovacích procesů uvnitř obce.

Osadní výbory u nás mají dlouhou právně-historickou tradici – již zemský zákon obecní pro Čechy, tj. zákon č. 7/1864 zemského zákoníku, ze 16. dubna 1864, jímž to se vydává zřízení obecní a řád volení v obcích, obsahoval v kapitole osmé (§§ 107–114) pod názvem “O zastupitelstvu některých osad, které mají zvláštní jmění”, základní otázky organizace a působnosti osad, resp. jejich orgánů.¹⁸ Jistou formu osadních výborů můžeme nalézt i za časů socialistického Československa Zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, dal vzniknout samosprávě částí obcí prostřednictvím tzv. občanských výborů. Zmíněné výbory musely být obligatorně zřizovány ve městech, v obvodech měst a střediskových obcích. V ostatních obcích mohly být zřízeny, vyžadovala-li to rozlehlost území a zvláštní podmínky hospodářského a kulturního rozvoje. Během devadesátých let minulého století v ČR osadní výbory neexistovaly, k jejich návratu došlo až na základě zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, který je zakotvil v §§ 115 a 116. V částech obce (nezaměňovat s pojmem městská část)¹⁹ může zřídit zastupitelstvo obce osadní výbory. Jedná se tedy o fakultativní orgán. Osadní výbor musí mít *ex lege* minimálně (stejně jako např. finanční nebo kontrolní výbor) tři členy,

---

¹⁴ Srov. Koudelka, Z.: Samospráva, Linde Praha, ISBN: 978-80-7201-665-5, 2007, str.211 nebo Vedral, J.: Kontrolní výbor jedná jako kolektivní orgán, 12/2002, Praha, str. 36

¹⁵ A to platí *dvojnásob* pro přenesenou působnost obce

¹⁶ Např. dříve samostatných obcí a později připojených k obci

¹⁷ Srov. Koudelka, Z.: Komentář k § 120 z.č. 128/2000 Sb., o obcích Linde Praha 2002

¹⁸ Srov. Cogan, R.: Osadní výbory, Veřejná správa č.5/2004

¹⁹ Pojem část města v této souvislosti je však třeba odlišovat od pojmu městská část používaného v hlavě VII obecního zřízení a v zákonu č. 131/2000 Sb., v platném znění, o hlavním městě Praze

maximální počet není stanoven. Kvantum členů osadního výboru stanovuje zastupitelstvo obce. Minimální věk pro členství v osadním výboru není stanoven, takže i mladiství může být členem. Řádným členem osadního výboru může ovšem být pouze občan obce, který je přihlášen k trvalému pobytu v té části obce, pro kterou je osadní výbor zřízen. Není třeba, aby člen osadního výboru měl občanství České republiky.

Členové výboru jsou voleni obecním zastupitelstvem. Oproti jiným výborům je zde rozdíl u předsednictví výboru. Předsedu osadního výboru volí zastupitelstvo obce z řad členů osadního výboru. Předseda tedy nemusí být členem zastupitelstva, což je dáno charakterem výboru. Pokud by zákon obsahoval požadavek aby předseda byl zastupitelem, vedlo by to k neřešitelné blokační situaci v případě, kdyby v předmětné části obce (města) nebydlel žádný ze členů zastupitelstva. Předsedovi náleží jedno do jisté míry symbolické privilegium: Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být dle ustanovení § 121 odst.2 uděleno, v jednacím řádu zastupitelstva obce – jako v normě nižší právní síly než je zákon o obcích – nelze tedy upravit tuto věc opačně.

Osadní výbor je ex lege oprávněn předkládat zastupitelstvu obce, radě obce a ostatním výborům zastupitelstva návrhy týkající se rozvoje části obce a rozpočtu obce. Dále je oprávněn vyjadřovat se k návrhům předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce k rozhodnutí, pokud se týkají části obce, vyjadřovat se k připomínkám a podnětům předkládaným občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce.

Pro komparaci můžeme uvést, že slovenská právní úprava obecního zřízení institutu osadních výborů neobsahuje.

Autor znovuoobnovení osadních výborů vítá. Ustavování tohoto orgánu, který vyjadřuje zájmy občanů uvnitř obce, je dalším vyjádřením myšlenky decentralizace moci v České republice jako demokratickém právním státu.

Komise rady

Rada obce může rovněž zřídit své orgány, tyto se ex lege označují jako komise. Tyto orgány mají funkci iniciativní a poradní, nikoliv tedy kontrolní. Svá stanoviska a náměty předkládají zmíněné komise výhradně svému zřizovateli tedy radě obce. Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti podle § 103 odst. 4 písm. c) z.č.128/2000 Sb.²⁰

Komise je kolektivní fakultativní orgán, který se ex lege usnáší většinou hlasů všech svých členů, tedy nikoliv jen přítomných členů.²¹ Odpovědnost můžeme rozlišit dvěma směry. Primárně je komise ze své činnosti odpovědná zřizovateli – tedy radě obce, nicméně ve věcech výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku ovšem odpovídá jinému orgánu odlišného od rady obce – a to starostovi (do 31.12.2002 byla podřízena v tomto směru okresnímu úřadu). Zde můžeme vidět jisté posílení pozice starosty obce.

---

²⁰ Předsedou zmíněné „výkonné“ komise může být jen osoba, která, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, prokázala zvláštní odbornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Na prokázání zvláštní odborné způsobilosti předsedy komise se obdobně vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů upravujících toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků.

²¹ Docházka členů na zasedání komise bývá mnohde problémem, jelikož drtivá většina členů vykonává tuto činnost vedle svých občanských povolání. Proto se mi jeví tato úprava vhodná, že zbytečně neblokuje usnášení schopnost komisí.

Žádný právní předpis sice přímo neukládá komisi rady obce povinnost přijetí statutu předmětné komise, nicméně z důvodu právní jistoty nelze přijetí tohoto interního dokumentu než doporučit. Ve statutu mohou být např. upraveny práva a povinnosti členů nebo konkrétněji definován předmět vlastní činnosti.

Komise není orgánem obce, ale orgánem rady obce. Je zcela na uvážení rady jaké komise a na jak dlouho si zřídí.²² Zákon o obcích dává radě obce právo zřizovat a zrušovat komise podle potřeby. Pro ilustraci uveďme typy v současnosti zřizovaných komisí: školská, investiční, bytová, životního prostředí, podnikatelská nebo majetková. De lege lata je teoreticky možné zřídit i komisi finanční, a to i přes obligatorní existenci finančního výboru zastupitelstva. Duplicita „stejného“ výboru zastupitelstva a komise rady není ničím zakázána²³ – byť by se do jisté míry jednalo o narušení zásady hospodárnosti a efektivnosti ve veřejné správě. Takže v obci může současně fungovat jak např. výbor zastupitelstva pro životní prostředí, tak i komise rady pro životní prostředí.

Taktéž pouze radě přináleží jmenovat a odvolávat z funkce předsedu komise a členy. Počet členů rovněž stanoví výlučně rada. Počet členů nemusí být lichý na rozdíl od počtu členů rady obce či výboru zastupitelstva. Předseda komise nemusí být zastupitelem, další rozdíl oproti výboru zastupitelstva obce. Právní úprava komisí rady je celkově stručnější, než úprava výborů zastupitelstva, nicméně nezastávám názor, že by se v rámci českého obecního zřízení jednalo o méně významné orgány než jsou zmíněné výbory zastupitelstva.

Činnost komisí je do značné míry ovlivněna principem transparentnosti²⁴, čehož legálním odrazem je fakt, že dle § 16 odst.2 písm.e) má každý občan obce, který dosáhl věku 18 let zákonné právo nahlížet do usnesení komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy.

Komise mají jistou legální vazbu i na zastupitelstvo resp. jeho členy, což je dáno tím, že dle ustanov. § 82 písm. a) z.č.128/2000 Sb. má každý člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo všem komisím předkládat návrhy na projednání, což je změna oproti předchozímu právnímu stavu (do 11.7.2002), kdy člen zastupitelstva mohl předkládat návrhy jen orgánům obce, jejichž je členem.

Zvláštní roli sehrávají komise na úseku přestupků.²⁵ Starosta obce může určit, že přestupky bude projednávat přestupková komise zřízená jako komise rady. Zdůrazněme však, že starosta má v tomto bodě za povinnost projednat celou věc s ředitelem místně příslušného krajského úřadu. Předsedou komise musí být ex lege osoba s právnickým vzděláním (absolvent příslušného magisterského studia) nebo osoba, která má pro danou agendu zkoušku zvláštní odborné způsobilosti. Tato komise plní stejné úkoly jako komise přestupková zřízená coby

---

²² Není nutné, aby komise fungovala celé volební období. Např. statutární město Opava přímo oficiálně označuje některé komise jako **dočasné** (např. Dočasná komise RMO pro informační systémy), proti čemuž nelze z právního hlediska nic namítat.

²³ K zřizování analogických orgánů rady a zastupitelstva může docházet především díky jiné politické a zejména personální konstelaci v radě a zastupitelstvu.

²⁴ Kterým se řídí (nebo by se měla) celá česká veřejná správa.

²⁵ Vzhledem k rozsahu se problematice přestupkových komisí věnuji jen útržkovitě, byť je mi jasné, že by si tato problematika zasloužila vlastní subkapitulu

zvláštní orgán obce, z hlediska svého statutu však mají odlišný způsob zřizování a ustanovování členů.²⁶

Mezi zvláštní komise rady obce lze také zařadit tzv. povodňové komise. Nicméně tyto komise nemají svůj legální původ v obecním zřízení, ale ve zvláštním předpisu, kterým je z.č.254/2001 Sb. (vodní zákon). Podle § 78 tohoto zákona obecní rada může (avšak nemusí - zásada fakultativnosti) k plnění úkolů při ochraně před povodněmi, je-li v jejich územních obvodech možnost povodní, zřídit povodňovou komisi, jinak tuto činnost, tedy při nezřízení, zajišťuje přímo sama obecní rada. Záleží na radě obce, zda se úkolů vznikajících z „povodňové agendy“ ujme sama nebo pro ni zřídí zvláštní komisi. Předsedou povodňové komise obce musí být vždy starosta obce. Jedná se tu o zřejmou odlišnost oproti ostatním komisím rady obce konstituovaných dle obecního zřízení, kdy předsedou komise může být kdokoliv ze členů. Zákonodárce zde akcentoval velkou společenskou závažnost problematiky povodňové ochrany. Další členy komise jmenuje rada obce z členů obecního zastupitelstva a z fyzických a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření, popřípadě pomoci při ochraně před povodněmi.²⁷

V neposlední řadě laskavého čtenáře upozorňujeme na fakt, že došlo ke zákonnému zrušení institutu komise pro výchovu a vzdělávání, která existovala dle z.č. 564/1990 sb., o státní správě a samosprávě ve školství, kde v § 15 odst. 4 bylo stanoveno že, obec zpravidla zřizuje komisi pro výchovu a vzdělávání. Komise pro výchovu a vzdělávání se vždy zřizovala v obci s více než pěti školami.²⁸ Výše zmíněný z.č. 564/1990 sb., o státní správě a samosprávě ve školství byl zrušen a nahrazen novým školským zákonem (z.č.561/2004 Sb.) a tento zákon již obdobnou komisi neobsahuje.

Príspevek byl zpracován za finanční podpory grantu GA ČR (č. 407/06/1159)

Literatura:

- Cogan, R. Osadní výbor. Veřejná správa, 2004, č. 5, s. 10, 23 – 24
- Hamplová, J. Osadní výbory, Moderní obec, 2001, č. 3, s. 26
- Kolektiv autorů : Stanovisko k činnosti finančního výboru, ASPI evid.č. 23915 (lit.), 2003,
- Koudelka,Z. in Zákon o obcích – komentář, Linde a.s. Praha, 2005
- Koudelka, Z.: Průvodce územní samosprávou, Linde Praha, 2003
- Koudelka,Z.: Právní předpisy samosprávy – 2. aktualizované a přepracované vydání, Linde Praha, ISBN: 978-80-7201-690-7, 2008
- Koudelka,Z.: Samospráva, Linde Praha, ISBN: 978-80-7201-665-5, 2007

---

²⁶ Srov. Koudelka,Z.: Komentář k § 122 z.č.128/2000 Sb., o obcích , Linde Praha 2002

²⁷ Dodejme že, povodňové orgány obcí jsou podřízeny povodňovému orgánu obce s rozšířenou působností.

²⁸ Z.Koudelka in Obce a kraje (Linde Praha, 2001, str.124) správně poukazuje na skutečnost, že ze znění zákona nebylo zřejmé, zda se jedná o 5 „obecních“ škol či o celkový počet škol v obci.

- Kolman, P. Orgány zastupitelstva obce a rady obce. Právo a podnikání, 2005, č. 2, s. 17 – 22
- Mocek, M. Možnosti převodu kompetenci na úseku přenesené působnosti na komise rady , 2005 . Veřejná správa, č. 33, s. 10, 23
- Neumannová, H. Výbory zastupitelstva obce a komise rady obce. Veřejná správa 2002 , č. 8, s. 12, 21
- Šromová, E. Činnosti finančního a kontrolního výboru zastupitelstev obcí. Veřejná správa, 2003, č. 13, s. 24 – 25.
- Vedral, J.: Kontrolní výbor jedná jako kolektivní orgán, Moderní obec 12/2002, Praha, str.36
- Vedral, J.: Meze působnosti kontrolního výboru zastupitelstva obce – Aspi ev.č. 25103

Kontaktní údaje na autora – email:

kolman@law.muni.cz